

Beslutningsforslag nr. B 81. Fremsat den 13. januar 1987 af Hanne Andersen (S), Jytte Andersen (S), Mette Groes (S), Torben Lund (S), Joanna Rønn (S), Erik B. Smith (S) og Taanquist (S)

Forslag til folketingsbeslutning om øget forældreindflydelse på daginstitutions- og dagplejeområdet

Folketinget opfordrer regeringen til at udarbejde retningslinier for en øget forældreindflydelse i daginstitutioner, herunder særligt institutioner for børn og unge samt på dagplejeområdet efter følgende retningslinier:

I. Selvejende institutioner.

1. De selvejende institutioner skal fortsat ledes af en bestyrelse, hvoraf mindst 2 medlemmer vælges blandt forældrene til børnene i institutionen.

2. På de selvejende institutioner vælges et forældreråd på samme måde som i de kommunale og amtskommunale institutioner – dog således, at rådet alene har høringsret og udtaleret vedrørende de i punkt II, 1, a og b, nævnte opgaver.

II. Kommunale og amtskommunale institutioner.

1. I de kommunale og amtskommunale institutioner vælges af og blandt forældrene et *forældreråd*, som har følgende opgaver og beføjelser:

- a. Godkendelse af institutionens overordnede pædagogiske retningslinier, personale-sammensætning og budgetforslag efter indstilling fra leder og medarbejdere. Godkendelse skal ske inden for de rammer, som er afstukket af udvalget for daginstitution og kommunal dagpleje og det sociale udvalg.
- b. Tilsyn med, at de i punkt a nævnte retningslinier og forslag efterleves i institutionen. Overtrædelse kan af forældrerådet påklages til det sociale udvalg.

- c. Afgivelse af indstilling i forbindelse med fastansættelse af leder og medarbejdere i institutionen.
- d. Hørings- og udtaleret vedrørende planer, funktionsbeskrivelser og lign. til nye bygninger eller ombygning til den pågældende institution eller væsentlige ændringer i øvrigt i institutionens størrelse og funktion.
- e. Forældrerådet kan drøfte, afgive udtalelser og stille forslag til forældrenævnet, udvalget for daginstitution og kommunal dagpleje og det sociale udvalg om alle spørgsmål, der vedrører institutionen.

Repræsentanter til forældrerådet vælges for to år ad gangen.

2. Af og blandt forældrerådernes medlemmer, de forældrevalgte repræsentanter i de selvejende institutioners bestyrelser og medrepræsentation fra forældre i den kommunale dagpleje vælges et *forældrenævn*, som har følgende opgaver:

- a. Koordination af forældrearbejde på daginstitution/dagplejeområdet.
- b. Forældrenævnet kan drøfte, afgive udtalelser, stille forslag til det sociale udvalg om alle spørgsmål, der vedrører daginstitution/dagplejeområdet.

Af bemærkninger bør det fremgå, at der ved valget af forældrenævn sikres en geografisk bredde samt bredde med hensyn til repræsentation fra alle institutionstyper.

Valgperioden bør svare til valgperioden for medlemmer af forældrerådene.

3. I alle kommuner oprettes et *udvalg for daginstitutioner og kommunal dagpleje* med deltagelse af socialudvalgsformanden, repræsentanter for det sociale udvalg, repræsentanter for forældrenævn, herunder mindst en repræsentant for dagplejeforældre, repræsentanter for bestyrelser for de selvejende institutioner, leder- og medarbejderrepræsentanter for daginstitutionerne og den kommunale dagpleje. Udvalget for daginstitutioner og kommunal dagpleje har følgende opgaver:

- a. Afgivelse af indstilling til det sociale udvalg om planlægningen og udviklingen af daginstitution/dagpleje, den geografiske og fysiske planlægning, indretning af daginstitutioner, budgetlægning m.v.
- b. I samarbejde med kommunalbestyrelsen at føre tilsyn med den daglige drift af daginstitutionerne og den kommunale dagpleje.
- c. Formidling af samarbejde mellem de forskellige interessegrupper på daginstitution/dagplejeområdet.
- d. Udarbejdelse af en overordnet pædagogisk vejledning for daginstitution/dagplejeområdet i kommunen. Vejledningen skal forelægges det sociale udvalg til godkendelse.
- e. Rådgivning af det sociale udvalg med hensyn til klager fra f.eks. forældreråd.
- f. Udarbejdelse af retningslinier for visitationsudvalgets funktioner.
- g. Udvalget for daginstitutioner og kommunal dagpleje kan drøfte, afgive udtalelser

og stille forslag til det sociale udvalg om alle spørgsmål, der vedrører daginstitution/dagplejeområdet. Udvalgets opgaver kan i større kommuner decentraliseres, hvis det findes hensigtsmæssigt.

III. Dagplejen.

Af og blandt samtlige forældre og børn i den formidlede dagpleje vælges et *forældreråd*, der kan drøfte, afgive udtalelser og stille forslag til forældrenævnet, udvalget for daginstitution og kommunal dagpleje og det sociale udvalg om alle spørgsmål, der vedrører dagplejeområdet.

IV. Generelle retningslinier.

1. Socialministeren fastsætter nærmere regler for valg, valgbarhed, sammensætning af de nævnte råd, nævn og udvalg m.v.

2. Det tilsikres, at forældrerepræsentanter gennem kursusvirksomhed m.v. tilføres en tilstrækkelig viden om regelsæt på daginstitution/dagplejeområdet, indflydelsesmuligheder m.v.

3. Der må afsættes fornødne midler til rådnes, nævnenes og udvalgenes almindelige virksomhed.

4. De ovenfor opstillede punkter er minimumskrav til forældreindflydelse m.v.

I det omfang, samarbejdet mellem forældre og institution/kommune går længere end dette forslag, må kommunerne støtte en videre udvikling i dette samarbejde.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er udtryk for et ønske om at udvide demokratiseringen af vort samfund til også at slå igennem på dagsinstitution/dagplejeområdet.

Et stigende antal børn modtager en væsentlig del af opdragelsen uden for familien, i vuggestuen, børnehaven eller dagplejen. Det har medført en øget interesse blandt forældre, pædagoger og myndigheder for, hvordan opdragelsesopgaverne varetages, og hvilken rolle forældrene har i den forbindelse.

Det er vigtigt for sammenhængen i børnenes tilværelse, at der foregår et tæt samspil mellem deres forældre, pædagoger eller eventuelt dagplejemoderen.

Den daglige kontakt med forældre og pædagoger/dagplejemoderen ved aflevering og afhentning af børnene og kontakten ved forældrearrangementer er naturligvis særdeles vigtig. Men der er herudover behov for, at forældrene får en formaliseret indflydelse på daginstitutionens drift, som rækker ud over de nuværende forældreråds høringsrettigheder.

Omfanget af de fremtidige forældreråds indflydelse er nøje beskrevet i beslutningsforslagets pkt. II, 1 a-e.

Det har været overvejet at give forældrerådene en indstillingsret ved afskedigelse af personale.

Forslagsstillerne er meget tilbage herfor – efter anbefaling fra de berørte faglige organisationer og forældresammenslutningen FOLA – for at undgå at give forældrerådene en arbejdsgiverlignende rolle.

Forældreindflydelsen i de selvejende institutioner foreslås ikke udvidet i forhold til de gældende regler. Såfremt forældrerepræsentanterne fik bestemmende indflydelse i de selvejende institutioners bestyrelse, ville der være risiko for, at den særlige idé, som den selvejende institution er bygget op omkring, ikke kan fastholdes.

Med henblik på at koordinere forældrearbejdet på daginstitution/dagplejeområdet i den enkelte kommune foreslås et forældrenævn, som består af repræsentanter for forældrerådene fra de selvejende institutioners bestyrelse og repræsentanter for forældrene i den kommunale dagpleje.

Ved fastsættelse af valgeregler for forældrenævnene må der tilsikres såvel en geografisk bredde samt bredde med henblik på repræsentation fra alle institutionstyper.

Forslagsstillerne lægger afgørende vægt på, at kommunerne fører en sammenhængende børnepasningspolitik. Derfor foreslås, at der i alle kommuner skal oprettes et udvalg for daginstitution og kommunal dagpleje med en sammensætning som angivet i beslutningsforslaget under pkt. II, 3.

Derved sikres forældre, pædagoger og dagplejemødre en indflydelse på planlægningen og udviklingen af daginstitution/dagplejeområdet, indretning af daginstitutioner, budgetlægning, pædagogisk vejledning, retningslinier for visitation samt på tilsynet med den daglige drift af daginstitutioner og den kommunale dagpleje.

Ved fastsættelse af valgeregler for udvalget for daginstitutioner og kommunal dagpleje er det vigtigt, at der tilstræbes såvel en geografisk bredde som bredde med hensyn til repræsentation fra forskellige institutionstyper og personalegrupper.

Forslagsstillerne er overbeviste om, at den reelle indflydelse, som beslutningsforslaget vil give forældrene, vil øge forældrenes engagement i forløbet af børnenes hverdag på institution eller i dagplejen.

Med henblik på at sikre forældrene en tilstrækkelig viden om bredderne på daginstitutionsområdet samt deres indflydelsesmuligheder bør der etableres kursusvirksomhed for forældrerepræsentanter.

De gældende forældreindflydelsesregler findes i Socialstyrelsens cirkulæreskrivelse 693 af 16. juni 1980 samt i Socialstyrelsens cirkulæreskrivelse nr. 3 af 31. marts 1981.